

Kreativní práce s daty

Úvod do ICT, 24. 10. 2022

Co je nutné umět?

- Za první – data přečíst
- Za druhé – data zpracovat
- Za třetí – data interpretovat
- Za čtvrté (volitelně) – data vizualizovat

Datové typy proměnných

- Text (řetězec znaků)
- Číslo (celé, reálné, ...)
- Datum (a čas)
- Pravda × nepravda (true × false)
- Kombinovaný typ (např. pole)

Zpracování dat

- Čištění
- Transformace
- Agregace (seskupování)
- Statistické operace

Aplikace na práci s daty

- Tabulkový kalkulátor
  - MS Excel, LibreOffice Calc, ...
- Statistický analyzátor
  - SPSS, Statistica, Matlab, PSPP, R, Octave, ...
- Relační databáze
  - Vybrané funkce jazyka SQL

+ spousta
všelijakých
utilit

Regulární výrazy

Vzory (masky) textových řetězců pro:

- Kontrolu vstupních dat
- Vyhledávání v rozsáhlých datech
  - **Co** přesně tam je i **kde** přesně to tam je (pozice)
- Hromadné změny / editace

Regulární výrazy II

^ – začátek řádku

\$ – konec řádku

. – libovolný znak

[ ] – výčet znaků

[^] – negativní výčet

Opakování znaků:

? – žádné nebo jedno

+ – jedno nebo více

* – libovolné

{min,max} – v zadaném rozsahu

Regulární výrazy III

`^abc` – text **abc** na začátku řádku

`[abc]` – právě jedno z písmen **a**, **b**, nebo **c**

`[^0-9]*` – sekvence znaků s výjimkou číslic

`https?://.+\.com` – webová adresa končící **.com**

`[0-9a-zA-Z]+@[0-9a-zA-Z]+\.[0-9a-zA-Z]{2,3}`

Regulární výrazy II

- [RE ve Wikipedii](#)
- [regularnivyrazy.info](#)
- [Trénink RE v češtině](#)
- [Online hrátky s RE – regex101.com](#)
- [Tester RE v PHP, Perlu, JavaScriptu, AWK, ...](#)

Datové typy ve statistice

- Nominální (kategorické)
  - např. pohlaví, studovaná škola
- Ordinální (pořadové)
  - např. ročník studia, dosažené vzdělání
- Intervalové (nejasný počátek)
  - Např. datum, hodnota IQ, stupně Celsia
- Poměrové (jasný počátek)
  - např. věk, rychlost, stupně Kelvina

Statistické operace s daty

- Popisná statistika (průměry, ...)
- Testování hypotéz
  - test dobré shody, t-test, analýza rozptylu, ...
- Korelace a regresní analýza
- Explorační analýza

datalab.net

Kontingenční tabulka

- *Crosstab* v angličtině
- Jednoduchý způsob pro srovnání dvou a více skupin hodnot
- Lze celkem snadno odhalovat odchylky oproti „normálu“

Rozdíly mezi formami studia

		Forma studia		Celkem
		prezenční	kombinované	prezenční
částečně nebo úplně chyběla praktická cvičení / semináře	prázdné	77,0 %	91,3 %	78,7 %
	souhlas	23,0 %	8,7 %	21,3 %
Celkem		100,0 %	100,0 %	100,0 %

		Forma studia		Celkem
		prezenční	kombinované	prezenční
chybělo vysvětlování učitele k učivu	prázdné	83,9 %	71,7 %	82,5 %
	souhlas	16,1 %	28,3 %	17,5 %
Celkem		100,0 %	100,0 %	100,0 %

Interpretace dat

- Co znamenají, co z nich vyplývá?
- Interpretační chyby
  - Zdánlivá souvislost, dvojitá příčina, chybějící prvek
- Subjektivní zkreslení
  - První dojem, přehnaná sebedůvěra, přetížení daty
  - Scházející informace, nestejná spolehlivost, zakořeněnost

Jakou vizualizací zvolit?

- Kdo, co – zobrazíme dotyčný objekt
- Kolik – odpovíme prostým grafem
- Kde – vyjádříme mapou
- Kdy – zachytíme polohu v čase
- Jak – pomocí vývojového diagramu
- Proč – pravá kreativní výzva :-)

Graf má ...

- Zobrazit údaje
- Vměstnat mnoho čísel do malého prostoru
- Učinit rozsáhlé soubory údajů srozumitelnými
- Podnítit oko ke srovnávání
- Vyvarovat se zkreslení sdělení

Ukázky

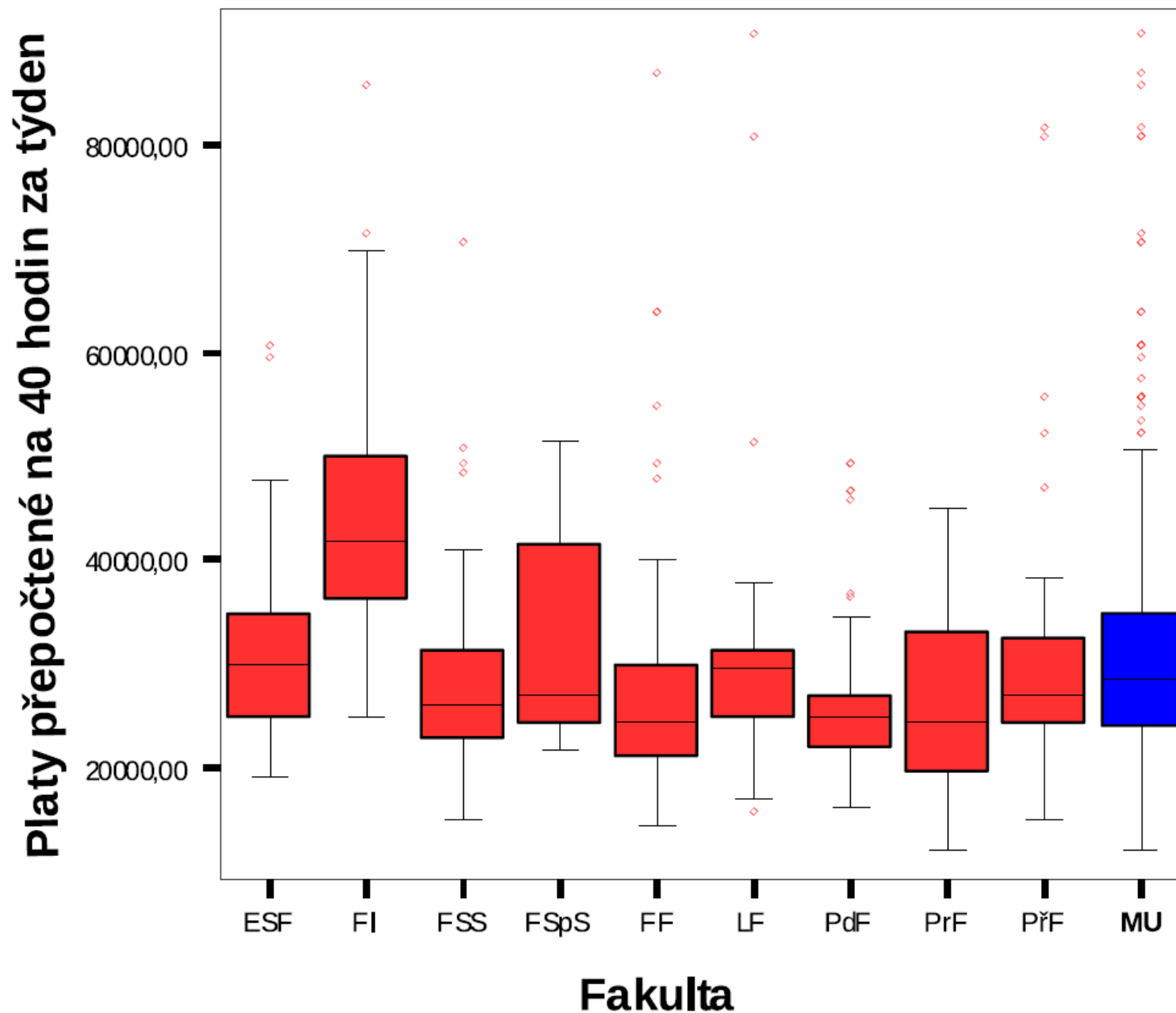
- Základní grafy v MS Forms
- [Mapy](#) Marka Lutonského
- [Rozptylogram](#) z knihy Faktomluva
- Obličejový (Chernoff faces)
- Diagram Ganttův; paprskový

Boxplot

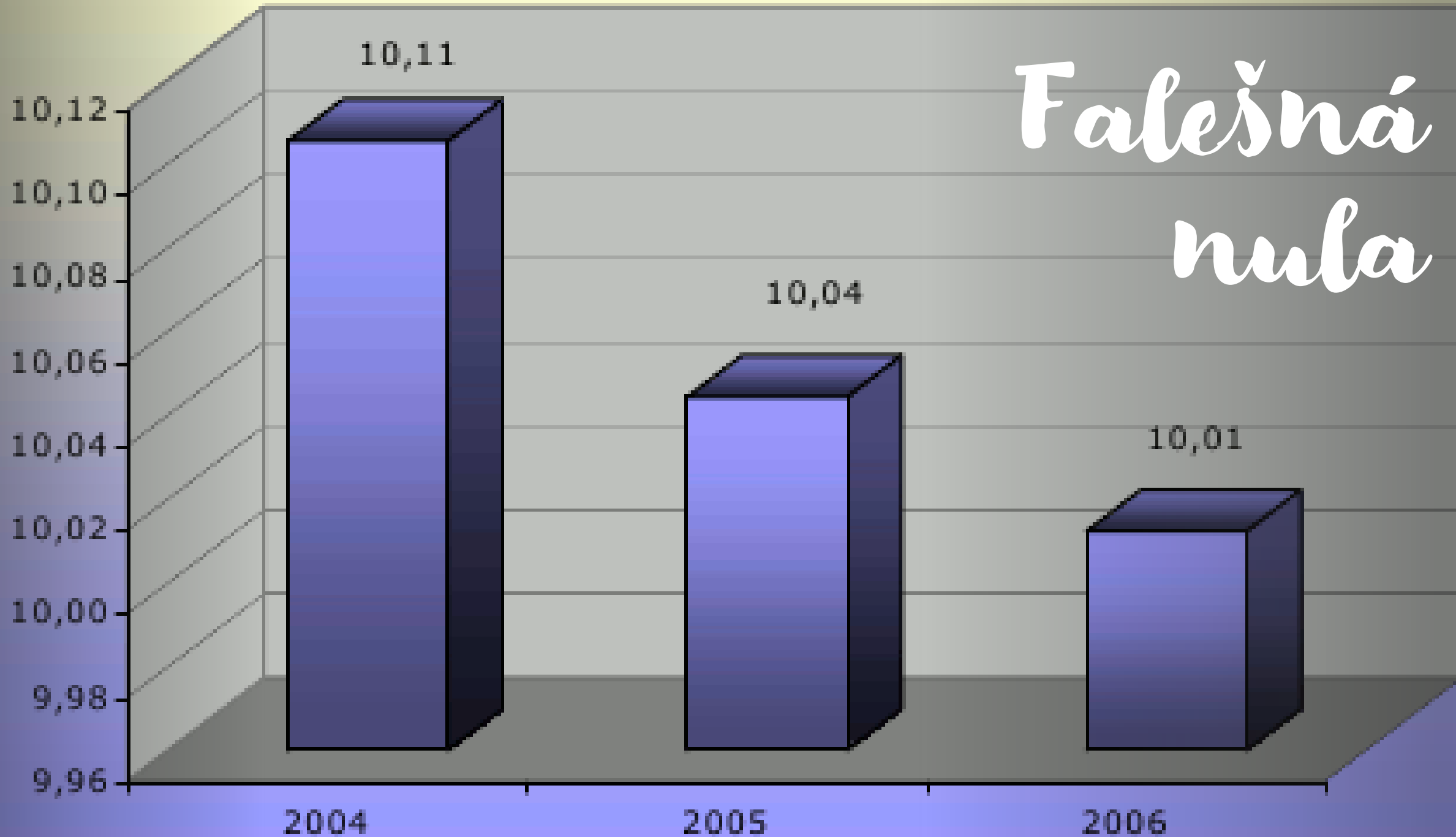
Graficky znázorněné kvartily hodnoty z celého rozsahu

„Box“ obsahuje polovinu všech případů

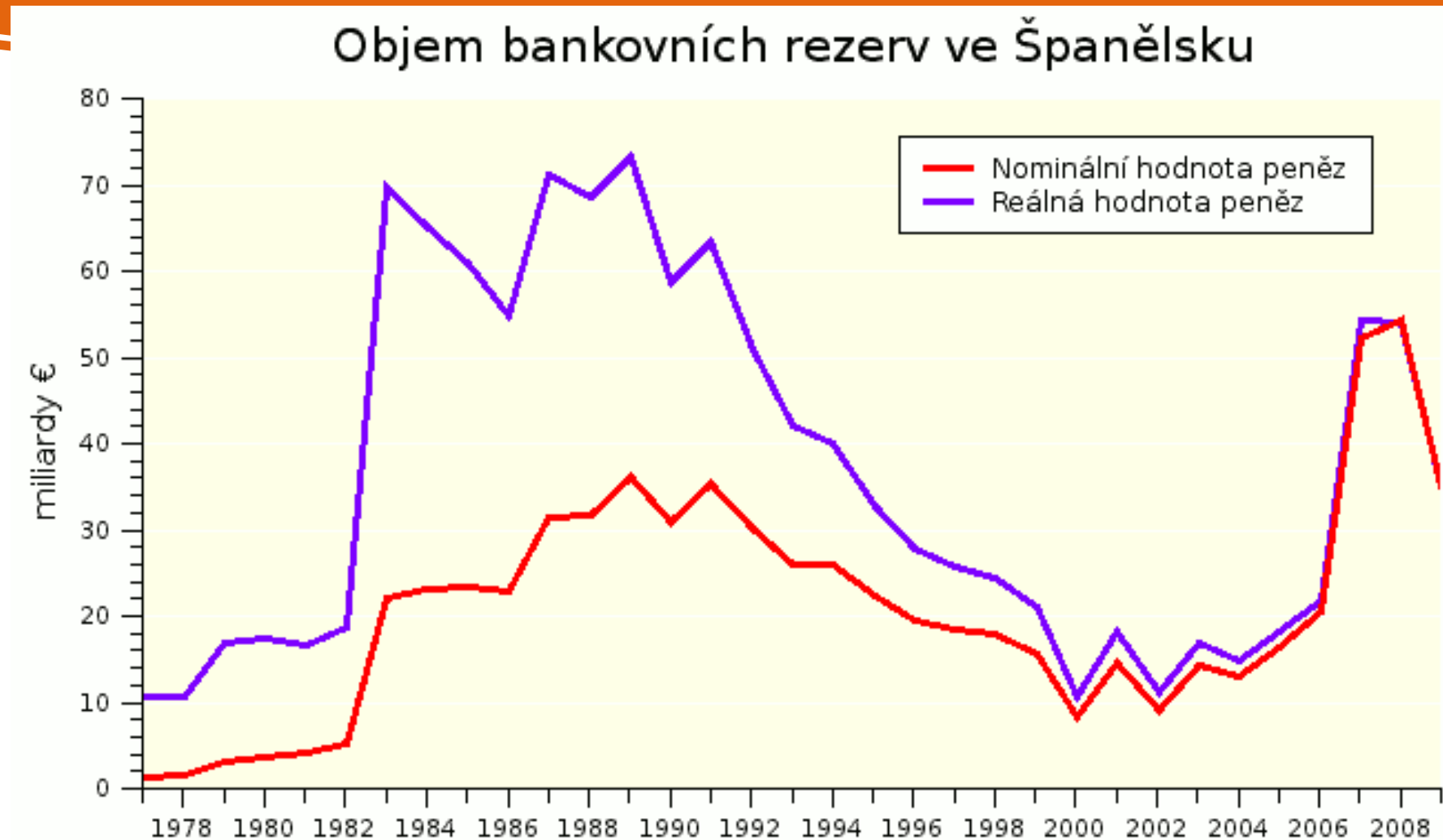
Puntíky = ojedinělé extrémní případy

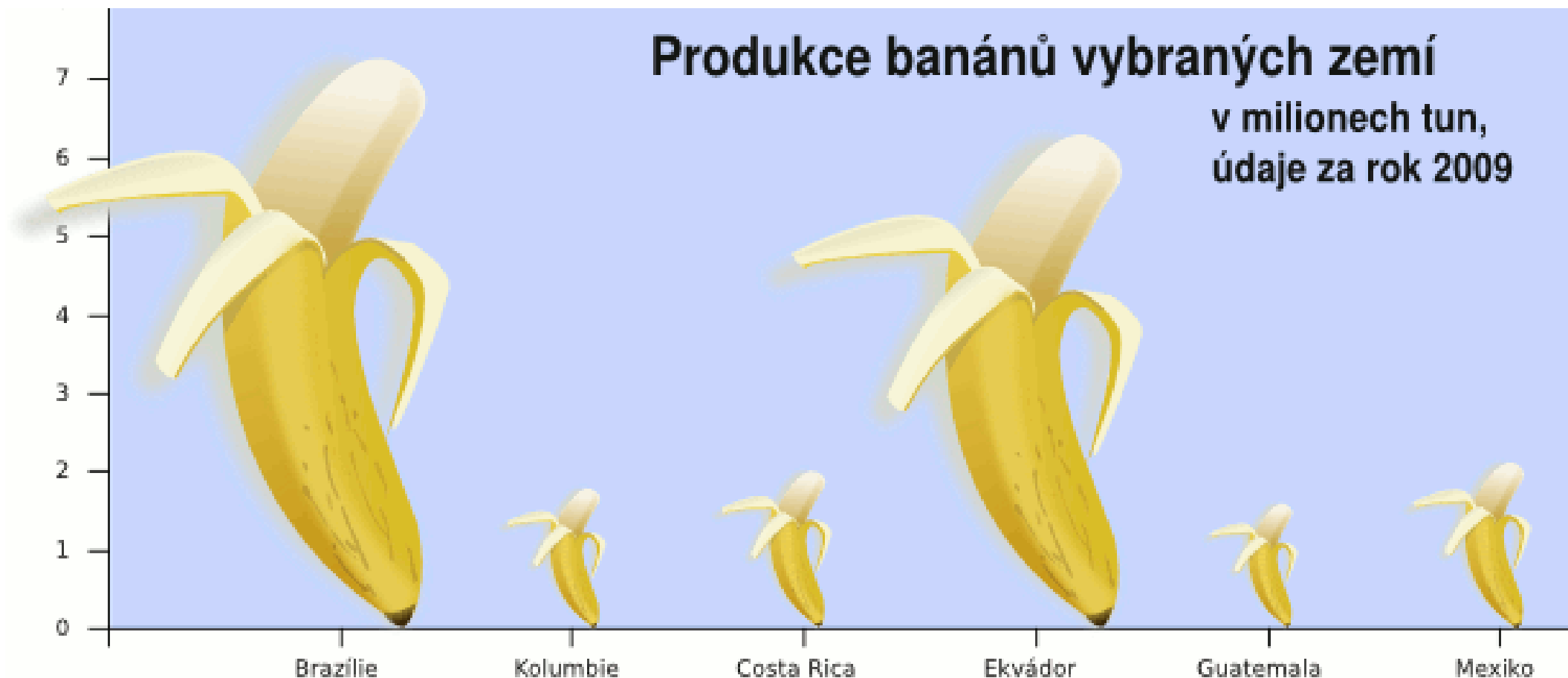
Falešná nula

Ne normovaná data

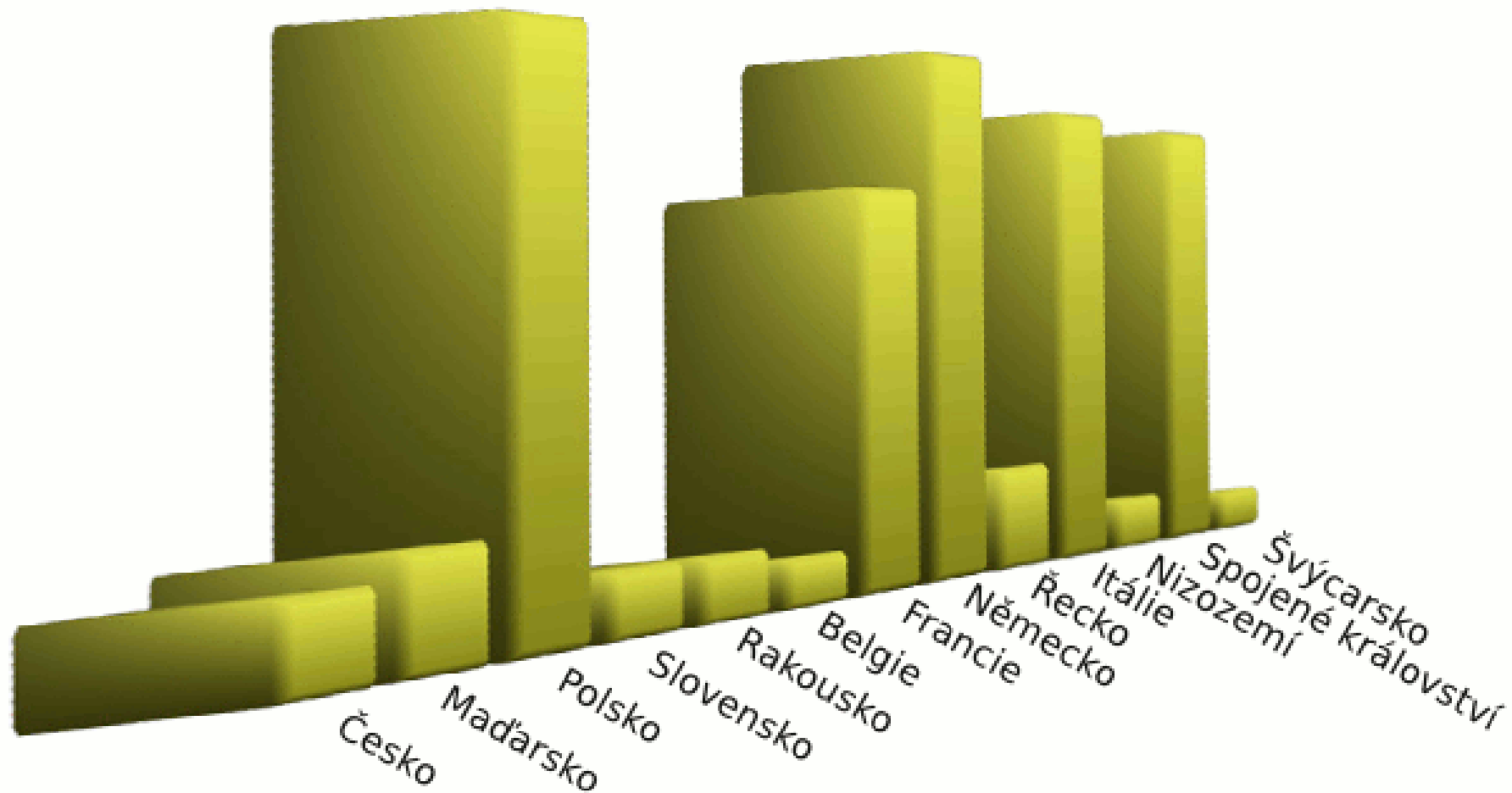

Plošné znázornění hodnot lineárních dat

Zkreslení vinou pseudo3D

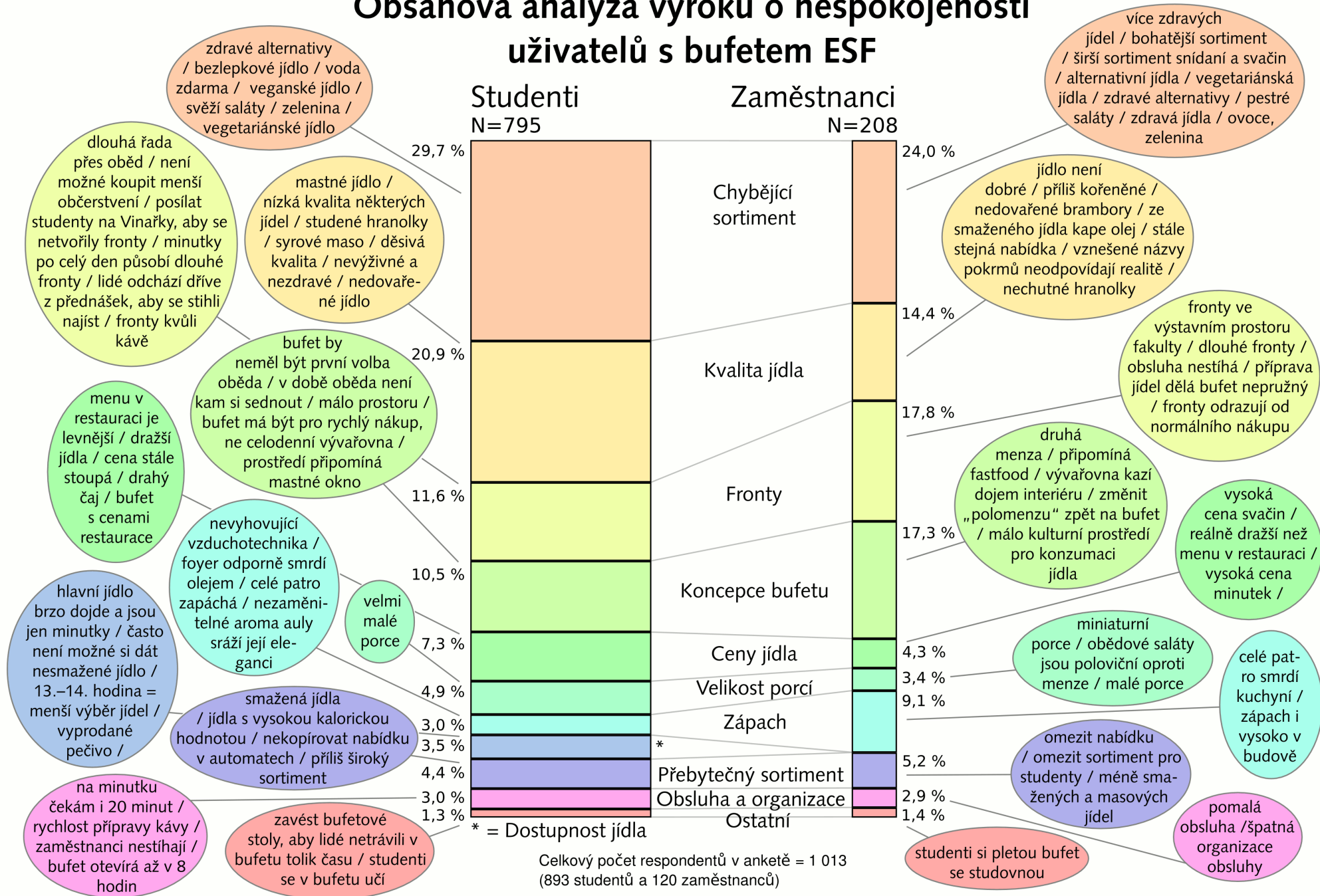
Počty univerzitních studentů ve vybraných zemích

Infografika

- Spojení grafu a umění
- Oblíbené u médií (novinové články)
- Obvykle kombinace grafu a kontextu
  - www.easel.ly   www.infogram.com
  - www.piktochart.com

Obsahová analýza výroků o nespokojenosti uživatelů s bufetem ESF

zdravé alternativy / bezlepkové jídlo / voda zdarma / veganské jídlo / svěží saláty / zelenina / vegetariánské jídlo

více zdravých jídel / bohatější sortiment / širší sortiment snídaní a svačin / alternativní jídla / vegetariánská jídla / zdravé alternativy / pestré saláty / zdravá jídla / ovoce, zelenina

dlouhá řada přes oběd / není možné koupit menší občerstvení / posílat studenty na Vinařky, aby se netvořily fronty / minutky po celý den působí dlouhé fronty / lidé odchází dříve z přednášek, aby se stihli najíst / fronty kvůli kávě

mastné jídlo / nízká kvalita některých jídel / studené hranolky / syrové maso / děsivá kvalita / nevyživné a nezdravé / nedovařené jídlo

jídlo není dobré / příliš kořeněné / nedovařené brambory / ze smaženého jídla kape olej / stále stejná nabídka / vznešené názvy pokrmů neodpovídají realitě / nechutné hranolky

bufet by neměl být první volba oběda / v době oběda není kam si sednout / málo prostoru / bufet má být pro rychlý nákup, ne celodenní vývařovna / prostředí připomíná mastné okno

fronty ve výstavním prostoru fakulty / dlouhé fronty / obsluha nestíhá / příprava jídel dělá bufet nepružný / fronty odrazují od normálního nákupu

menu v restauraci je levnější / dražší jídla / cena stále stoupá / drahý čaj / bufet s cenami restaurace

druhá menza / připomíná fastfood / vývařovna kazí dojem interiéru / změnit „polomenzu“ zpět na bufet / málo kulturní prostředí pro konzumaci jídla

nevyhovující vzduchotechnika / foyer odporně smrdí olejem / celé patro zapáchá / nezaměnitelné aroma auly sráží její eleganci

vysoká cena svačin / reálně dražší než menu v restauraci / vysoká cena minutek /

hlavní jídlo brzo dojde a jsou jen minutky / často není možné si dát nesmažené jídlo / 13.-14. hodina = menší výběr jídel / vyprodané pečivo /

velmi malé porce

miniaturní porce / obědové saláty jsou poloviční oproti menze / malé porce

smažená jídla / jídla s vysokou kalorickou hodnotou / nekopírovat nabídku v automatech / příliš široký sortiment

celé patro smrdí kuchyní / zápach i vysoko v budově

na minutku čekám i 20 minut / rychlost přípravy kávy / zaměstnanci nestíhají / bufet otevírá až v 8 hodin

zavést bufetové stoly, aby lidé netrávili v bufetu tolik času / studenti se v bufetu učí

omezit nabídku / omezit sortiment pro studenty / méně smažených a masových jídel

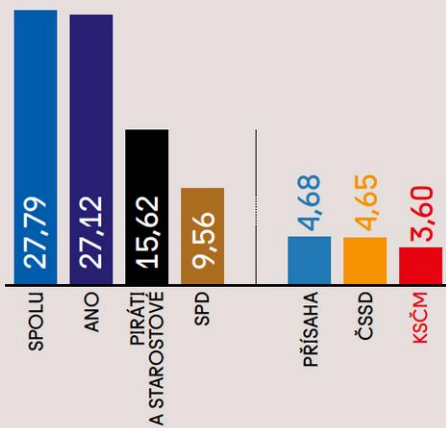
pomalá obsluha / špatná organizace obsluhy

studenti si pletou bufet se studovnou

MAPA SE PROMĚNILA

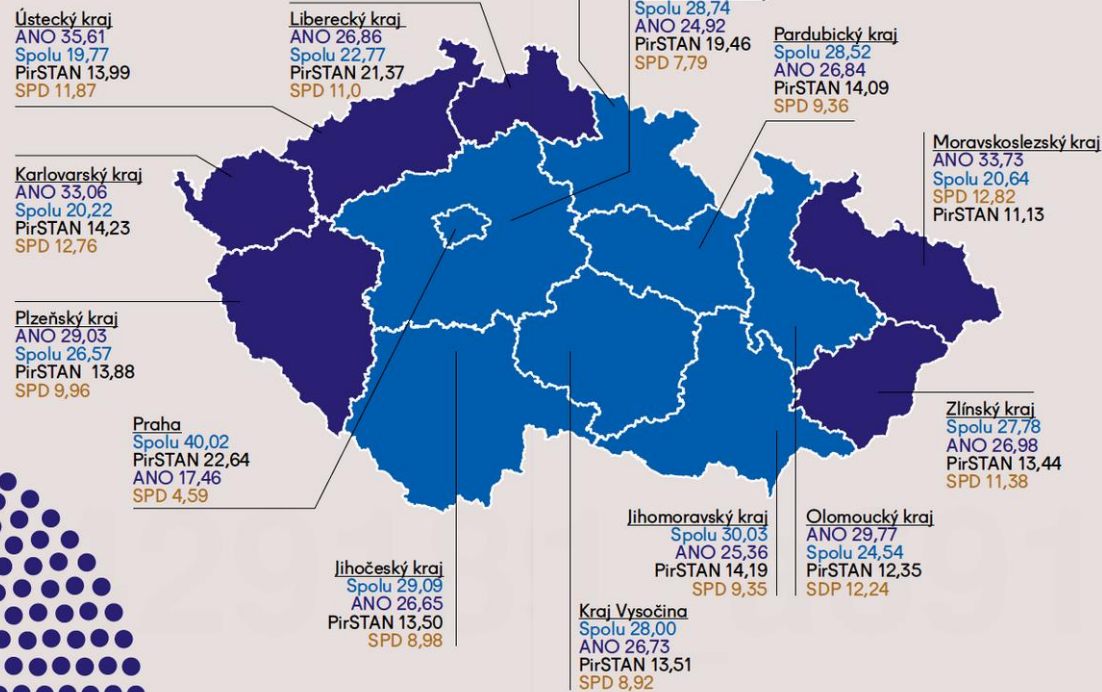
Výsledky v jednotlivých krajích a městech
(v procentech)

ROZDĚLENÍ MANDÁTŮ:

- ANO 72 mandátů,
- Spolu 71 mandátů
(ODS 34, KDU-ČSL 23, TOP 09 14)
- PirSTAN 37 mandátů
(STAN 33, Piráti 4)
- SPD 20 mandátů

2021

PRAHA

BRNO

OSTRAVA

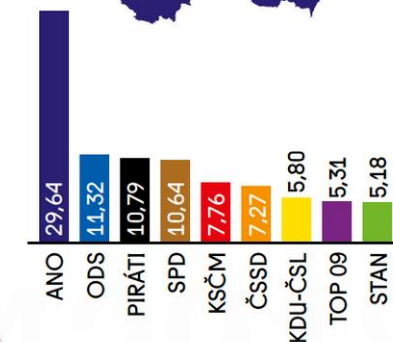
PLZEŇ

OLOMOUC

2017

ZASE O TROCHU VÍČ

Počet žen a mužů ve sněmovně letos a v minulém volebním období

150 50

157 44

volební účast **65,43%**

A NA KROUŽKY VYHRÁL... politici s největším počtem preferenčních hlasů

VÍT RAKUŠAN
(PirSTAN)

59 792

MARKÉTA PEKAROVÁ
ADAMOVÁ
(Spolu)

49 014

PETR FIALA
(Spolu)

38 515

ANDREJ BABIŠ
(ANO)

38 271

JANA ČERNOCHOVÁ
(Spolu)

35 583

Domácí úlohy

1) Procvičte si tvorbu regulárních výrazů

2) Vytvořte infografiku

- Základ dat:

<https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-vybrana-mesta-cr>